



[12]

# Comunicació virtual

Els gèneres electrònics

## EL BLOC

El diari interactiu personal també és conegut amb els noms de bloc, *bitàcola* o *ciberdiari* (en anglès, *weblog* o *blog*). **Es tracta d'una pàgina web en la qual l'internauta escriu o posa, quan vol, tot allò que considera adient.**

Per regla general, els blocs són pàgines web molt intuïtives, de manera que qualsevol internauta novell pot fer-se'n un sense coneixements de programació en un temps mínim (a la Xarxa hi ha alguns recursos que faciliten la creació de blocs).

**Els continguts dels blocs poden ser diversos.** Poden ser temàtics, en els quals els autors sempre parlen d'un mateix tema, com ara de literatura, viatges, informàtica, etc.; poden tenir continguts generals, és a dir, un poc de tot, o també hi ha els de caire personal, que són molt semblants als diaris personals clàssics. En qualsevol dels casos, els blocs poden incloure-hi música, fotografies, etc. Sovint hi ha la possibilitat que els lectors dels blocs interactuïn amb els autors a través de comentaris, els quals queden penjats a la web i qualsevol altre internauta els pot llegir o respondre.

## Exemple

A l'apartat temàtic "Territoris i viatges", del directori de blocs de Vilaweb hi ha el ciberdiari d'un internauta que relata el seu viatge per Nicaragua. El primer escrit de l'autor convida els possibles visitants a seguir el seu itinerari a través de la lectura del bloc:

Hola, em dic Riqui. Com veieu a la foto, sóc una estrella mediàtica a punt d'iniciar una aventura per Nicaragua. Durant els propers dos mesos, recorreré Nicaragua amb vosaltres... bé, no em malinterpreteu: recorreré Nicaragua i explicaré en aquest bloc el que vaig veient, pensant i fent. Us convido a acompanyar-me llegint-vos els meus textos i deixant-me els vostres comentaris. Som-hi?

S'hi pot accedir de diferents maneres. Així, es pot accedir als blocs per ordre alfabètic, per temàtica, per zones geogràfiques, per la data del bloc, etc. Per exemple, a Vilaweb, a l'apartat temàtic "Territoris i viatges" hi ha els blocs que se centren en el poble, la comarca, el barri..., o en excursions i viatges.

**El bloc és semblant als diaris personals clàssics, però, a diferència d'aquests, permeten la lectura des de qualsevol part del món, a través d'Internet, i també tenen la possibilitat de rebre comentaris de qualsevol lector.**

## EL CORREU ELECTRÒNIC

El correu electrònic es diferencia del correu postal pels elements següents:

[1] La immediatesa de l'enviament i de la recepció del missatge. Aquest, com que es transmet electrònicament, no necessita el transport físic tradicional per arribar al destinatari.

[2] Permet una cohesió i una coherència textuals només possibles quan els missatges s'envien i es reben de forma immediata. La immediatesa del mitjà afavoreix la producció de missatges cohesionats i coherents, els quals de forma contextualitzada no ho semblarien, ja que les referències als missatges anteriors no són evidents.

[3] La possibilitat d'enviament a més d'un destinatari, sense haver de fer-ne còpies. La tecnologia del correu electrònic permet l'enviament d'un mateix missatge a diversos destinataris sense necessitat de tornar a escriure'l.

**L'estructura** d'un missatge de correu electrònic **consta de l'encapçalament i del cos**. L'encapçalament ofereix informació al receptor sobre qui envia el missatge i l'assumpte de què tracta. Normalment hi trobem: el remitent (*des de o*, en anglès, *from*), el destinatari o destinataris del missatge (*a o to*), l'enviament de còpies de cortesia del missatge a altres remitents (*cc*), el tema del missatge (*assumpte o subject*) i la data en què s'envia el missatge. El remitent també pot enviar còpies ocultes del missatge (*cco o bcc*), una dada que no veu el destinatari principal.

En el **cos del missatge**, a banda de la informació estricta que es vol comunicar, hi ha d'anar la salutació, el comiat i la signatura. Les salutacions i els comiats tendeixen a la informalitat; sovint hi ha formes com ara *hola!* o *ei*, per a la salutació, i *au!* o *fins aviat*, per al comiat. Per a les situacions formals s'empren les fórmules conegudes del gènere epistolar tradicional: *benvolgut company*, *benvolguda senyora*, *distingits senyors*, etc. El fet de no incloure-hi la salutació i el comiat no suposa més informalitat ni més confiança; per això, per més informal que sigui un missatge de correu electrònic, són convencions de la comunicació que cal tenir en compte. D'altra banda, la informació s'ha d'estructurar en paràgrafs i s'ha d'exposar de forma clara i concisa.

### Exemple

En els exemples que hi ha a continuació es pot observar les salutacions i comiats que s'empren en tres correus de diferent nivell de formalitat i objectiu comunicatiu.

[1] Aquest missatge es caracteritza per un grau d'informalitat ben palès, amb un clar objectiu de contacte social. S'hi pot observar l'ús que es fa de la repetició de les lletres i dels signes d'exclamació per remarcar l'expressivitat. Així mateix, hi ha l'ús d'escriptura homofònica i d'emoticones.

Holaaaaa!!!

Com ha anat el cap de 7mana? ;-)

He arribat avui i tinc moltes ganes de contar-te el que m'ha passat. :-D

Quan podm quedar? Ja me'n dius

B7s

Núria

[2] En aquest missatge es pot observar un grau de formalitat superior al de l'anterior. L'objectiu comunicatiu és l'obtenció d'informació de la professora. Encara que la salutació és de caire informal, la resta del missatge és concís, però sense l'ús de mecanismes oralitzants que el puguin fer esdevenir informal. A més a més, l'emissor també signa amb el cognom.

Hola, Dolors.

T'escric perquè ahir no vaig poder assistir a classe i m'agradaria saber com puc posar-me al dia.

Gràcies.

Fins aviat,  
Josep Fuster

[3] Finalment, el tercer missatge presenta un grau de formalitat evident. L'objectiu és la convocatòria d'una reunió. La salutació ja no és informal i el contingut del missatge és adreçat a un grup de persones sense que hi hagi cap informació personal. La signatura, en aquest cas, no només consta del nom i del cognom, sinó també de la filiació laboral, la qual cosa implica un grau de formalitat destacat.

Benvolguts/udes companys/anyes,

Us escric per convocar-vos a la pròxima junta de la comissió de cultura per al dia 26 de maig a les 9.30 h en primera convocatòria i a les 10.00 h en segona.

Així mateix, us envie dos fitxers adjunts amb l'ordre del dia de la convocatòria i la informació necessària per al punt 3r.

Salutacions,  
Dolors Peris  
Secretària de la Facultat d'Informàtica  
Universitat Politècnica de Catalunya

Hi ha diferents possibilitats de **fer referència a la informació rebuda prèviament**, quan es respon un missatge de correu. D'una banda, es pot mantenir el missatge rebut com una citació i la resposta pot anar davant o darrere d'aquest text, o també es pot respondre un missatge per parts, intercalant la resposta en el text citat o en les parts que n'hem conservat. D'altra banda, per referir-se a una idea expressada en el missatge enviat, es pot emprar una forma lingüística de referència al missatge rebut, de forma explícita o implícita, com ara "quant al sopar de demà...", "del que em comentes sobre el treball...".

Els gestors de correu electrònic marquen d'alguna manera el text reproduït del missatge original. Habitualment el trobem precedit de parèntesis angulars, però hi ha programes que recorren a codis de colors.

### **Ampliació de continguts**

En principi, totes les possibilitats de resposta són vàlides, però cal aplicar-le depenent de cada situació concreta. Per exemple, quan es rep un missatge llarg convé no col·locar el missatge de resposta després del missatge rebut, ja que el receptor rebrà en primer lloc el seu propi missatge. És millor situar la resposta al principi del missatge.

Això sí, si no cal fer cap referència al missatge rebut, és millor que no aparegui en el missatge de resposta i que la referència al missatge rebut es mantingui en el tema de l'encapçalament del missatge que enviem. Si el missatge que hem rebut està estructurat en paràgrafs i cal fer-hi contínues referències, una bona opció és incloure-hi els comentaris després de cada paràgraf, fent-los coincidir amb les referències corresponents.

D'altra banda, qualsevol usuari pot crear **una llista de correu**, que s'identifica amb un àlies, per agrupar adreces electròniques a les quals envia sistemàticament els mateixos missatges. Quan hi ha un grup de companys, amics, etc. a qui s'han d'enviar els mateixos missatges, la llista de correu esdevé molt útil, ja que estalvia la tasca d'haver d'escriure cadascuna de les adreces electròniques dels destinataris. Només cal escriure el nom de la llista, l'àlies, i el missatge arribarà a tots els destinataris que hi estiguin associats.

## Recurs bibliogràfic

Per ampliar la informació sobre l'estructura i l'ús del correu electrònic podeu consultar el llibre de Naomi S. Baron *Alphabet to Email. How Written English Evolved and Where It's Heading* (Nova York: Routledge, 2001).

**Fet i fet, l'eina més emprada d'Internet és el correu electrònic, perquè té moltes possibilitats en l'enviament de missatges, i permet adjuntar-hi fitxers de text, àudio, vídeo, etc., en un temps mínim d'enviament i de recepció.**

## EL FÒRUM ELECTRÒNIC

El fòrum electrònic és un espai obert, on qualsevol persona pot enviar un missatge, excepte que es tracti de fòrums interns d'una organització, d'un curs formatiu... i calgui una clau d'accés per accedir-hi. Està constituït per un grup d'internautes que intercanvien opinions i informació sobre un tema a través de missatges que es penjen en una pàgina web.

Als fòrums, els internautes poden tenir-hi una participació activa o una participació passiva. Els actius són els que hi han enviat, com a mínim, un missatge. Així, segons el nombre de missatges enviats i contestats es parla de participants habituals, participants freqüents i participants esporàdics. Els participants passius són els que es connecten al fòrum i es limiten a llegir els missatges.

Generalment, els motius pels quals es participa als fòrums són els següents:

- [1] Per entretenir-se, per diversió i per passar el temps lliure.
- [2] Per obtenir informació, per intercanviar opinions, etc.
- [3] Per acció terapèutica, alliberar tensions, donar curs a la imaginació.
- [4] Per tenir companyia, establir amistats i noves relacions.
- [5] Per compromís, per sentiment de pertinença al fòrum i per obligació moral perquè

continuí el fòrum.

La gamma de temes que es tracten als fòrums és amplíssima i el sentit de comunitat no sol ser tan fort com en les llistes de distribució. Com en el cas de la llista de distribució, el fòrum també disposa de moderadors, els quals vigilen el bon funcionament d'aquest. La llista de distribució és una llista d'adreces electròniques a la qual s'assigna una adreça diferent a fi que els missatges que s'hi enviïn siguin reenviats a tots els integrants de la llista.

### **Exemple**

A Internet hi ha nombrosos fòrums. Per exemple, només a Vilaweb, hi ha multitud de fòrums temàtics on es tracten pràcticament tots els temes d'actualitat.

**El fòrum electrònic serveix per intercanviar opinions sobre un mateix tema, demanar consell, etc., a través de la pàgina web on es troben els missatges de la resta de participants del fòrum.**

## **LA TERTÚLIA**

La tertúlia, o xat és un **canal, generalment, de caire temàtic, en què hi ha l'intercanvi simultani de missatges entre els participants**. Així, en aquest gènere és on hi ha la major part dels trets lingüístics de caire informal i oralitzants que s'han tractat anteriorment. És el gènere electrònic que genera els missatges més curts, concisos, informals i juganers. El nom del canal informa sobre els temes que s'hi tracten.

### **Exemple**

Per exemple, a Vilaweb hi ha un bon nombre de canals temàtics que van des dels temes de política, esport, cultura, universitat, etc., fins als canals per zones geogràfiques dels Països Catalans (Barcelona, València, Girona, Alacant, etc.), passant pels canals on s'apleguen persones de la mateixa edat (-22, +20-30, +30, +40).

La **identificació de cada usuari s'estableix mitjançant un àlies (*nickname*)**, a fi de preservar-ne l'anonimat i afavorir la desinhibició. Generalment, l'àlies té un valor informatiu, ja que ofereix connotacions contextuals i interpretatives que estableixen una relació entre aquest i la persona real. Es tracta del nom propi virtual. Sovint és quasi un requeriment per participar en les tertúlies.

### **Ampliació de continguts**

Els àlies estan relacionats amb la literatura, el cinema, la televisió, la flora i la fauna, la gent coneguda, els objectes i les qualitats, l'aspecte físic, els estats d'ànim, la tecnologia, els jocs lingüístics, les onomatopeies, el sexe, etc.

*Exemple*

13  
Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC i UVIC), que han dirigit els serveis lingüístics de la UAB i la UPC.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.



Pantera: m'han donat @@@ carabasses  
Nero: ha ha ha  
Rollings: :-D  
Pantera: vaja, vaja  
Flordete: ja n vindran +  
Rollings: thavies passat!  
Pantera: va! no era per a tant  
Nero: hahaha  
Flordete: no et preocupes  
Rollings: era dsperar..  
Pantera: ja mo fare millor

Quan els participants en les tertúlies són esporàdics canvien freqüentment d'àlies.

Els missatges de les tertúlies poden ser de dos tipus. D'una banda, els que s'envien per ser llegits per tots els participants i, d'una altra, els que van dirigits a algun usuari en particular. Les converses amb temàtica no vinculada al canal convé tenir-les en una sala privada virtual.

Es tracta d'un mitjà que permet les interaccions múltiples, i com que s'hi poden establir converses entre nombrosos participants i sobre temes diversos alhora, es poden produir discordances en l'establiment dels torns de parla. Quan hi ha molts internautes que hi participen activament i envien nombrosos missatges simultanis, el sistema decideix l'ordre d'aparició dels missatges a la pantalla.

Quan s'entra a un canal nou és convenient seguir la conversa per esbrinar quin és el tema que s'hi està desenvolupant. Per als usuaris connectats hi ha la possibilitat d'enviament automàtic de missatges de benvinguda als nous, però s'hauria d'evitar de fer-ne ús, ja que quan un internauta hi entra es pot trobar amb 25 missatges que diguin "Hola Supermatrix".



## Recurs bibliogràfic

És interessant destacar les paraules següents de Marta Torres, del seu article "Els xats: entre l'oralitat i l'escriptura" (*Els Marges*, núm. 65, p. 113-126), on es pot trobar més informació sobre els xats: "En els xats hi ha tota una tipologia d'interaccions dialogals entre individus que en principi no es coneixen, que en una conversa convencional, amb els mateixos paràmetres, constituïrien una transgressió de les màximes conversacionals i/o dels principis de cortesia. Ara bé, el 'delicte' s'atenua pel fet que l'obligació de dir la veritat és totalment inexistent, de manera que la màxima de qualitat es relativitza. Fins i tot, opten per mentir en els aspectes més bàsics com l'edat, el sexe i la localització a l'hora de construir qualsevol intercanvi comunicatiu. Fixem-nos en el fet que aquestes tres dades no necessiten ésser explicitades en la conversa presencial perquè es desprenen, en general, del fet de veure el nostre interlocutor. No debades, són les dades que quasi sempre són requerides pels nostres companys de 'xat' quan hi establim una conversa en privat. Ara bé, fins que no obtenim aquestes dades mínimes, participem en un joc de pressuposicions i inferències que, com a resultat, ens basteixen una identitat aproximada del/s nostre/s interlocutors i, al mateix temps, ens són imprescindibles per a seguir el fil de les converses paral·leles."

**La tertúlia electrònica, o xat, és el gènere d'Internet que més espontani i creatiu es mostra en les produccions escrites, a causa de la copresencialitat dels participants a la sala de xat i el desig de reproduir la parla en l'escriptura.**

15

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 12 d'Argumenta ha estat elaborada per Anna Montesinos López. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 12. Com és la llengua virtual. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

